

Blad van de vereniging voor Natuur- en Landschapsbescherming
voor Midden IJsselmonde en Oude Maas

"De Carnisse Grienden"

Redactie: Etienne van Noordenne
redactie@carnissegrienden.nl

Website: www.carnissegrienden.nl

Banknummer: NL34 INGB 0002 7132 74

Inhoud:

	<u>Bladzijde:</u>
Voorwoord	2
Aanleg Natuurvriendelijke Oevers in het Buitenland van Rhoon	3
Rombout, het is ook gewoon een mooie libelle	3
Een nieuw Griendje: Verhalen van de wilg	4
Uitnodiging Nieuwjaarsreceptie 2023	5
Excursie naar Buitenplaats De Tempel op 9 september 2022	5
Excursie Voedseltuin 9 oktober 2022	6
Verslag vogelexcursie in de Rhoonse Weide en Koedoodzone	7
Geplande activiteiten	9
Nationale Tuinvogeltelling	9
Inrichting Rhoonse Stort gereed	9
Contributie 2023	10
Nieuwe natuur in Portugal	11
Zomaar een tuin.....vlinders en slaapkamergeluk.	12

Samenstelling bestuur:

Leo Heezen voorzitter@carnissegrienden.nl	voorzitter	06-29622953
Bert Geeve Emmastraat 37 3171AH Poortugaal secretariaat@carnissegrienden.nl	secretaris	06-53963232
Frans Somers penningmeester@carnissegrienden.nl	penningmeester	06-53444857
Etienne van Noordenne redactie@carnissegrienden.nl	bestuurslid	06-10029298
Connie Feijen activiteiten@carnissegrienden.nl	activiteitencoördinator	06-48421548

Voorwoord

Ons jubileumjaar zit er bijna weer op. Terugkijkend is het ondanks de Coronabeperkingen aan het begin van het jaar, een succesvol jaar voor onze vereniging geworden. We hebben in mei ons 50-jarig jubileum gevierd met vele activiteiten rondom onze Kopstoof. Het was schitterend weer en veel mensen, leden en niet-leden, zijn hierop afgekomen. De excursies, workshops en ook de boottocht langs de oevers van de Oude Maas waren een groot succes. Tijdens de officiële receptie voor leden en genodigden is het eerste exemplaar van ons tweede boekje "Flora en Fauna in de Polders van Albrandswaard" overhandigd aan de burgemeester van Albrandswaard. Waarna alle leden dit boekje gratis hebben ontvangen.

De herinrichting van de Stort is eindelijk, met inbreng van onze vereniging, afgerond en de komende jaren zal de natuur zich daar gaan ontwikkelen. Ook voor de inrichting van het ruige deel van de Johannapolder is onze inbreng zeer gewaardeerd en ook in dit gebied zal de flora en fauna zich de komende jaren verder gaan manifesteren. De aanplant voor de boscompensatie voor de gesaneerde Stort is eindelijk ook gestart: langs de Rhoonse Baan zijn de eerste bomen al geplant.

Als lid van de Gebiedscoöperatie zijn we gevraagd de aanleg van een griendje aan de Schenkeldijk te ontwerpen en organiseren. In februari zal de uitvoering plaatsvinden. Daarnaast zijn we als lid van de Fauna werkgroep betrokken bij de discussies en mogelijke experimenten die moeten leiden tot minder of geen afschot. Door alle economische (boeren)belangen en ook juridische issues valt dit niet mee. Als vereniging zijn we ook betrokken bij het opzetten van allerlei vrijwilligersactiviteiten in het gebied.

Behalve op de jubileumdag zelf zijn er nog vele excursies in ons gebied, maar ook naar interessante locaties buiten ons gebied georganiseerd. Deze waren bijna alle binnen korte tijd volgeboekt. Ook is de vereniging weer aanwezig geweest op diverse lokale evenementen waar we ons als vereniging konden presenteren en zich weer nieuwe leden aanmeldden. Mede daardoor is aantal leden over het afgelopen jaar weer verder gestegen en we naderen nu het aantal van 600.

Ik heb als voorzitter aangegeven per volgende ALV in april, me na een periode van 8 jaar, niet meer verkiesbaar te stellen. We zijn als bestuur actief op zoek gegaan naar een opvolger en we zijn verheugd iemand bereid te hebben gevonden het voorzitterschap op zich te nemen. Uiteraard als de ALV hiermee akkoord gaat. Zie ook verder in dit boekje.

We zullen ons in 2023 weer inzetten voor het organiseren van allerlei activiteiten, zoals bijvoorbeeld de aanplant van het bovengenoemde griendje, de grote schoonmaak, etc. Ook excursies en workshops staan weer op het programma. Verder blijven we natuurlijk de ontwikkelingen in ons gebied nauwlettend volgen en zullen we zorgen voor onze inbreng tijdens discussies.

Rest mij U namens het bestuur van de vereniging fijne feestdagen te wensen en een voorspoedig 2023. Mogelijk zien wij u tijdens de nieuwjaarsreceptie op 7 januari om 12.00 uur in de Kopstoof.

Leo Heezen

Aanleg Natuurvriendelijke Oevers in het Buitenland van Rhoon

Fase twee van de aanleg van de natuurvriendelijke oevers is deze zomer gestart. Fase één is uitgevoerd als onderdeel van de sanering van de Rhoonse Stort, omdat de afgegraven grond kon worden gebruikt voor het aanbrengen van de afdeklaag op het Stort. Daarmee zijn er meer percelen beschikbaar gekomen voor de Gebiedscoöperatie en kon dus fase twee worden uitgevoerd.

Natuurvriendelijke oevers zijn flauw afgegraven oevers, ingezaaid met inheemse bloemenmengsels. De hellingsgraad van de oevers verschillen van 1 op 4 tot 1 op 20 om verschillende flora en fauna terug te brengen in de polder. Er komt dan meer veilige broedgelegenheid en dekking in de randen van de sloten. Bovendien is er ook voldoende en gemakkelijk te bereiken zomervoedsel in de buurt van het nest en leven er in de plasdraslanden en flauwe oevers insecten die als voedsel dienen voor veel akkervogels. In de Zegenpolder zijn hierdoor al veel successen geboekt en met de uitbreiding van fase twee zullen er ook in de Molenpolder en Portlandpolder verbeteringen komen.

Helaas zijn de werkzaamheden wat later gestart en hebben we een hele natte herfst gehad, waardoor de graafwerkzaamheden niet door de aannemer konden worden afgerond. Wel is getracht zoveel mogelijk oevers al af te graven, zodat die zich alvast kunnen ontwikkelen. De afgegraven grond ligt nu nog op hopen langs de oevers en zal pas volgend jaar bij gelegenheid over het land worden uitgereden.

Rombout, het is ook gewoon een mooie libelle.

Mijn naam is Maret Rombout. Net als veel andere leden, ben ik al lang lid van de vereniging, maar dan slapend. Niet omdat ik lui of moe ben, maar omdat ik de laatste jaren altijd andere keuzes maakte als het gaat om vrijwilligerswerk.

De vereniging is op zoek naar een nieuwe voorzitter. Of ik dat zal zijn bepaalt u als lid, maar ik heb mij wel kandidaat gesteld. De laatste maanden loop ik mee met het bestuur. Zo kan ik het netwerk wat beter leren kennen en leren over alle belangen die spelen in het gebied. Maar hierover komen we misschien later nog wel te praat. Mij is gevraagd een klein stukje te schrijven over mijzelf.

Mijn werkzame leven begon als fysiotherapeut, maar sinds 1991 werk ik als radiotherapeutisch laborant in de Daniel den Hoed Kliniek, nu dus in het Erasmus MC. Het werk op de bestralingsafdeling is mooi en intensief werk. Net als overal in de zorg hebben we tekorten en doen we het werk met te weinig mensen. Toch probeer ik genoeg energie over te houden om er iets nuttigs naast te doen. Sinds 2002 heb ik dat gedaan in de politiek, waar sommige leden mij van zullen kennen. Ik heb dit met heel veel plezier gedaan en ben nu met ditzelfde plezier aan andere dingen begonnen. Ooit was ik betrokken bij de oprichting van de Stichting Bomenridders Albrandswaard en daar heb ik mij een paar jaar geleden opnieuw bij aangesloten. En al rijd ik niet te paard, gewapend met een lans, door het dorp, er is veel waar de bomenridders zich druk om maken. Met zeer wisselend resultaat overigens.

Hiernaast hebben Yolanda Hekkert en ik begin 2021 de Stichting Wens en Go opgericht. Deze stichting vervult wensen voor mensen uit Albrandswaard, Charlois en Barendrecht met een laag inkomen. Gelukkig hebben we inmiddels ook veel vrijwilligers, want er wordt een groot beroep op gedaan.

De liefde voor de natuur heb ik van mijn vader. Als jong meisje werd ik tijdens wandelingen al gewezen op allerlei planten en insecten. Echt onthouden deed ik al die namen niet, maar de verhalen over hun samenhang wel. Vogels gingen mij beter af. Maar meer nog dan namen onthouden, leerde ik ervan te genieten. Wat ik echt heel leuk vind, is anderen net zo enthousiast te maken. Geniet van wat de natuur te bieden heeft. Groot, klein, ver weg en dichtbij. Mijn motto? Geniet ervan en leer het kennen. Hoe meer je weet, hoe meer je het waardeert en hoe meer kans dat je het wil beschermen. En dat is hard nodig.

RG&P december 2022, 77e nummer

Een nieuw Griendje: Verhalen van de wilg.

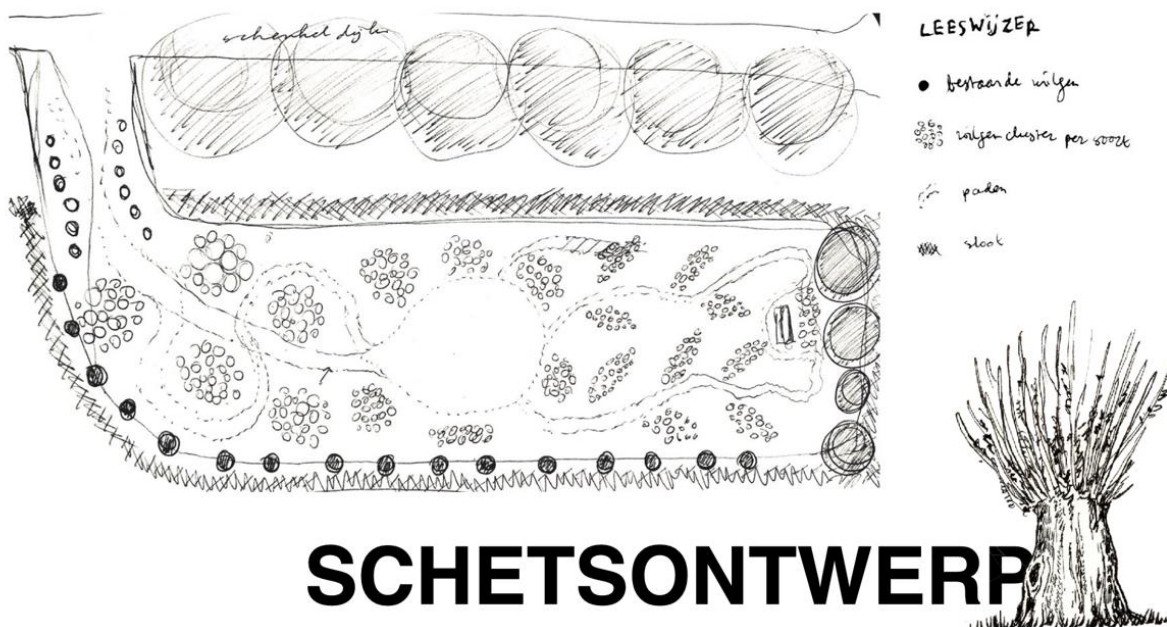
Er komt een nieuw Griendje in Rhoon en onze Vereniging Carnisse Grienden heeft dit project omarmd. In samenwerking met het Buitenland van Rhoon gaan wij ons ontfermen over dit nieuwe wilgenbos. Ons verenigingslid Renée Rooijmans heeft, in samenwerking met de vereniging, de gebiedscoöperatie Buitenland van Rhoon en met van Aalsburg een prachtig plan geschreven.

Aan de mooie Schenkeldijk ligt een stukje land rustig te wachten totdat wij als vereniging deze winter de handen uit de mouwen zullen steken om een nieuw Griendje in te richten. Op deze plek heeft ooit al een geriefbosje met wilgen gestaan, waarvan het hout werd gebruikt voor het maken van gereedschap of in de kachel. Dit griend zal ingericht worden met inheemse wilgen, die deels al in het gebied voorkomen. In totaal zullen zo'n 300 stekken gepland worden.

De (her)ontwikkeling van dit Griendje is speciaal en voor onze vereniging een manier om een vrijwilligersgroep/werkgroep samen te stellen die zich aan dit stukje land gaat binden. Renée Rooijmans zal deze groep samen met het bestuur van de vereniging opzetten en begeleiden. Inmiddels heeft het bestuur van de gebiedscoöperatie het budget dat nodig is om de wilgen aan te planten goedgekeurd. De komende tijd wordt de laatste hand gelegd aan het definitieve inrichtingsplan en worden afspraken gemaakt over het toekomstige beheer. Op 15 en 18 februari staat de aanplant voorlopig gepland.

Op het landje staan al wat oudere wilgen van een eerdere aanplant, die mogen deze winter geknot worden. Dit biedt meteen een eerste gelegenheid om kennis te maken met de plek. Op een nog nader te bepalen moment zullen we met hulp van u deze wilgen gaan snoeien. Voor gereedschap wordt uiteraard gezorgd. Voor een dosis gezelligheid ook!

Dit griendje zal nadrukkelijk functioneren als een levende wilgen tentoonstelling door middel van een wilgenbank, hekjes van wilgen, eendenkorven en andere gevlochten elementen. Ook zal de werkgroep door de seizoenen heen activiteiten organiseren die de nadruk leggen op het ambachtelijk gebruik van wilgenhout met als doel deze bijzondere cultuurhistorie beleefbaar te maken. Er zal zeker ook aandacht gegeven worden aan de geneeskrachtige werking van wilgenbast in workshops en eventuele streekproducten. Er valt nog heel veel te vertellen over het griendje en alle activiteiten waar nu ideeën over zijn, maar daarover zullen we de leden binnenkort meer laten weten. Bent u nu al enthousiast en nieuwsgierig wat u kunt doen? Of het nu gaat om meedenken, mee planten, mee snoeien of activiteiten bedenken, iedereen is welkom. Stuur gerust een mail naar: voorzitter@carnissegrienden.nl

SCHETSONTWERP

Uitnodiging Nieuwjaarsreceptie 2023

Geachte griendenvrienden,

Het bestuur van vereniging De Carnisse Grienden is het een genoegen u van harte uit te nodigen voor de nieuwjaarsreceptie 2023. Deze wordt deze keer niet op de Fram, het schip van Scoutinggroep Fridtjof Nansen, gehouden, maar in ons nieuwe "clubhuis" De Kopstoof.

Datum : zaterdag 07 januari

Tijd : van 12.00 tot 14.00

Locatie : De Kopstoof, het houten gebouw naast de ingang van de jachthaven in Rhoon.

Tijdens de nieuwjaarsreceptie wordt u getrakteerd op erwtensoep met stokbrood, traditioneel geschonken door de heer Teus Kraaijeveld.

Voorzitter Leo Heezen zal onder andere stilgestaan bij datgene waar de vereniging in het afgelopen jaar mee bezig is geweest en wat de speerpunten zijn voor 2023.

Wij hopen u met velen te mogen begroeten.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van vereniging De Carnisse Grienden.

Excursie naar Buitenplaats De Tempel op 9 september 2022

Ingeklemd tussen de Schie en de A13 in Oud Overschie ligt Buitenplaats De Tempel. In de tuin ontmoetten we Renske, onze gids van Gilde Rotterdam. Gelukkig vonden we al gauw een schuilplaats in de notenboomgaard voor de eerste regenbui! Daar vertelde Renske wat zich in de loop van de eeuwen in en om het landgoed en het huis heeft afgespeeld. Het is rond 1485 ontstaan uit een middeleeuwse hofstede, die onder meer in handen is geweest van Johan van Oldenbarneveldt. Daarna is het nog diverse keren van eigenaar verwisseld. Het huidige huis dateert van 1939 en heeft verschillende bestemmingen gehad, onder andere als conferentieoord en als locatie voor de opvang van dak- en thuislozen. Op het ogenblik is het hele landgoed eigendom van de gemeente Rotterdam en is er een plan om in het hoofdgebouw een particulier verzorgingshuis te realiseren. Nadat de ergste regen over was startte de wandeling. De naam De Tempel verwijst naar een voorwerp, een tempel, dat gebruikt werd om een sluis, in dit geval in de Schie, geopend te houden, zodat het water kon passeren. De tuin is in beheer bij de boswachters van Natuurmonumenten. Samen met de gemeente is er een herstelplan ontwikkeld om het landgoed in de oude staat terug te brengen. In de tuin zijn verschillende landschapsstijlen te zien met mooie doorkijkjes.

Een deel van de uitgebreide collectie tuinbeelden wordt momenteel in opdracht van Stadsherstel Historisch Rotterdam gerestaureerd waarna deze in de tuin worden teruggeplaatst. Op onze wandeling zagen we verder het koetshuis, de tuinmanswoning en het theehuis. Aan de rand van de tuin staat een theekoepel vanwaar je vroeger tijdens het theedrinken een mooi uitzicht over de weilanden moet hebben gehad. In 1898 heeft de toenmalige eigenaresse de koepel uit China laten overkomen. Zo liet je zien hoe welbereisd en welvarend je was. Zelfs in september met regenachtig weer was de wandeling de moeite waard.

Zeker in het voorjaar als er van alles bloeit is een bezoek aan te raden. Tussen zonsopkomst en zonsondergang is de tuin vrij toegankelijk. De gebouwen zijn niet te bezoeken.

Connie

Excursie Voedseltuin 9 oktober 2022

In de ochtend van 9 oktober jongstleden werden we bij de ingang van het Arboretum ontvangen door Renée Rooijmans, zij is beheerder van de voedseltuin. We hadden geen mooiere dag kunnen treffen, heerlijk zonnig herfstweer met de bijbehorende mooie kleuren!

In 2018 is het voedselbos De Overtuin geopend. Het is een door mensen ontworpen ecosysteem dat gebaseerd is op de ecologische principes van een natuurlijk bos en is gericht op de productie van voedsel en andere voor de mens bruikbare voorwerpen. De tuin bevindt zich buiten het Arboretum in Kralingen. Om de tuin te bereiken wandelen we door het Arboretum, steken de Groene Wetering over en gaan via het imposante toegangshek de tuin in. Van het 8 ha grote Trompenburg beslaat het voedselbos ongeveer 1,5 ha.

Aan het begin van de route bevindt zich de zogenoemde voedselbos-catalogus, bestaande uit een aantal "perken". Elk van deze perken geeft een basisprincipe weer van het systeem, zoals bijvoorbeeld de opbouw, de geschiedenis, de bodem, wat ooit inheems was. Een voedselbos draagt

bij aan de biodiversiteit, biedt schuilplaatsen aan dieren en slaat CO2 op.

De tuin kon al vanaf het begin profiteren van de reeds aanwezige hoge bomen van het Arboretum waardoor ook schaduw wordt gecreëerd. We wandelen langs een enorme variëteit aan bomen, planten, kruiden enz. waarover Renée uitgebreide informatie geeft en waarvan we hier en daar ook iets kunnen proeven.

Verschillende restaurants in de regio hebben de voedseltuin gevonden en kunnen hier ingrediënten voor gebruik in hun keukens betrekken, een korte voedselketen.

Na deze mooie en informatieve wandeling nemen we afscheid van Renée en kunnen we op eigen gelegenheid het Arboretum nog bezoeken.

Connie

Verslag van de vogelexcursie in de Rhoonse Weide en Koedoodzone

Op zaterdag 19 november hebben we twee geslaagde vogelexcursies kunnen verzorgen voor een enthousiast publiek. De stevige wandeling voerde ons door het braakliggende terrein van de Rhoonse Weide, gelegen bij de 'rode boog' langs de Portlandse Baan, en vervolgens richting de Koedoodzone langs de Poelweg waar de Schotse Hooglanders lopen. In deze terreinen is de mens slechts op de achtergrond aanwezig. Geen doelen of onderhoud, maar natuurlijke processen en spontaniteit voeren hier de boventoon. Ondanks, of dankzij, de frisse omstandigheden werden we beloond met allerlei leuke wintergasten.

De dag begon fris als gevolg van luchtstromingen vanuit het noordoosten, dus we vertrokken warm gekleed. Vooral in de ochtend resulteerden deze weersomstandigheden in flink wat trekvogels vanuit noordelijke regionen, zoals groepen kieviten, smienten en brandganzen. Aan het begin van de tocht in de ruigte van de Rhoonse Weide hoorden we onder andere winterkoning, tjiftjaf en Cetti's zanger. Dit zijn kleine, insectenetende zangvogels die winterkoude slecht kunnen verdragen. Al lopende werden we beloond met diverse roofvogels: een jagende torenvalk, meerdere buizerds, twee sperwers en een

RG&P december 2022, 77e nummer

havik. In het water van de nieuwe Koedood zwommen flink wat krakeenden en meerkoeten, een aantal kuifeenden, waterhoenen en wilde eenden, zelfs nog een fuut met halfgrote kuikens. Een waterral riep vanuit het riet, maar bleef onzichtbaar. In de struikpartijen van de Koedoodzone staan allerlei besdragende struiken. Hier zagen we groepen kramsvogels en koperwieken, beide echte wintergasten. Voorts een groepje putters, staartmezen, een enkele groenling en een spreeuw. Tot onze verrassing vloog er een houtsnip voor ons op, ook zo'n wintergast. We zagen er uiteindelijk zelfs vier die dag. Op het naastgelegen grasland liepen de twee ooievaars die jaarlijks bij ons overwinteren, plus nog een andere ooievaar die driftig werd verjaagd als hij het stel te dicht naderde.

Uiteindelijk zagen we tijdens de twee excursies 48 vogelsoorten, een mooi resultaat. Dat laat maar weer zien wat een mooie hoek van dit gebied dit is. De terreinen langs de nieuwe Koedood beginnen zich inmiddels fraai te ontwikkelen, nadat zij zijn aangelegd in de periode dat de woonwijk Portland werd gebouwd. Het is zaak dat we deze ontwikkelingen koesteren.

In de afgelopen tien jaar is de ontwikkeling van broedvogels in de Rhoonse Weide op de voet gevolgd. Op onze website vindt u een rapport namens de Vogelwerkgroep IJsselmonde waarin dit is beschreven. Met bijzondere soorten zoals koekoek, roodborsttapuit en sprinkhaanzanger.

Voor de liefhebber verwijs ik graag nog door naar filmbeelden van patrijzen die hier tot 2015 tot broeden kwamen. Sindsdien is er geen patrijs meer gezien op het eiland IJsselmonde, historisch materiaal dus! Zie: <https://dwaalfilm.eu/nl/delta-en-kust/ruiqte-en-patrijsjes> of zoek op google naar 'dwaalfilm patrijsjes'.

Geplande activiteiten

Voor het begin van het nieuwe jaar staan de volgende activiteiten in de planning:

- 7 januari: **Nieuwjaarsreceptie**, zie uitnodiging elders in deze RG&P
- 19 januari: **Creatieve workshop** met Netty Wermeester
- 22 februari: **Excursie naar de eendenkooi in Klein Profijt** met Netty Wermeester
- 4 maart: **Grote griendenschoonmaak**, nadere informatie volgt te zijner tijd.
- **Excursie naar de Heemtuin Charlois**, datum volgt

Nationale Tuinvogeltelling

Tel op vrijdag 28, zaterdag 29 of zondag 30 januari 2022 één keer een half uur de vogels in uw tuin of op uw balkon.

Vogels tellen in drie gemakkelijke stappen:

- Tel op vrijdag 28, zaterdag 29 of zondag 30 januari 2022 één keer een half uur de vogels in uw tuin of op uw balkon. Vliegen de vogels alleen maar over uw tuin? Dan tellen die niet mee.
- Noteer alle waarnemingen van een soort in uw tuin of op uw balkon. Maar tel deze waarnemingen niet bij elkaar op, want dan loopt u het risico dezelfde vogel dubbel te tellen. Geef alleen het hoogste aantal door van een soort die u tegelijk hebt gezien. Dus: ziet u in uw tel-halfuur 3 koolmezen tegelijk en even later 5 koolmezen? Dan geeft u door: 5 koolmezen.
- Uw telling geeft u op vrijdag 28, zaterdag 29 of zondag 30 januari 2022 gemakkelijk door via de web-app mijntuinvogeltelling.nl. Het telformulier staat dan voor u klaar. Vul uw telling uiterlijk maandagochtend 31 januari in vóór 12 uur. Om vogels te herkennen zijn kenmerken van de 25 meest voorkomende tuinvogels te vinden op: <https://www.vogelbescherming.nl/tuinvogeltelling/tuinvogels>

Inrichting Rhoonse Stort gereed

De Rhoonse Stort krijgt een nieuwe, natuurvriendelijke invulling. De bodem van de voormalige stortplaats langs de Oude Maas is in 2019 gesaneerd. Hiervoor is grond gebruikt uit de naastgelegen Zegenpolder. Na de sanering is een inrichtingsplan opgesteld met als doel meer (gevarieerd) groen en recreatiemogelijkheden, aansluitend op de naastgelegen Rhoonse Grienden en het binnendijkse polderlandschap.

Het gebied is ca 1.300 m lang en 50 m breed. Het is dit najaar ingericht met zoveel mogelijk streekeigen natuur, met afwisselend grasland, delen struweel en houtrillen. Door de parkachtige strook slingert een wandelpad met wisselende vergezichten op het griend en op de Zegenpolder.

In 2018 heeft de Vereniging Carnisse Grienden een ontwerp voor de nieuwe inrichting van de Rhoonse Stort ingediend. Het plan is afgestemd met de Werkgroep Herinrichting Rhoonse Stort (partijen: Vereniging Carnisse Grienden, Bomenridders, gemeente Albrandswaard, Provincie Zuid-Holland, Staatsbosbeheer / NRIJ, Waterschap Hollandse Delta, Gebiedscoöperatie Buitenland van Rhoon, en de bewoners Havendam). Vanuit onze vereniging bracht ecoloog Niels Godijn de ecologische kennis

in. Niels Godijn: "Als vereniging staan wij onder meer voor het behoud en de versterking van de oevers van de Oude Maas, onderdeel van het Europees beschermde Natura 2000 netwerk. Vanuit dat perspectief is natuurkwaliteit in het ontwerp leidend geweest, zodat het terrein geschikt wordt als leefgebied voor planten en dieren."

Praktisch gezien is de Rhoonse Stort een dijk, zoals die overal langs onze rivieren liggen. Deze dijken hebben interactie met de grienden en het binnendijkse gebied. In verband met de bodemvervuiling konden er geen bomen worden herplant. Er is wel 4.172 m² aan struiken (2.780 stuks) aangeplant, allerlei verschillende soorten die van nature in deze omgeving voorkomen. "Streekeigen struiken trekken enorm veel insecten aan die leven van de bladeren, knoppen en bloemen. Dit trekt dan weer allerlei insecteneters aan, zoals vogels en vleermuizen. Ook leveren de struiken beschutting en schuil- en broedgelegenheid".

Flora en fauna

De struiken zijn aangeplant in cirkels, zodat er veel afwisseling ontstaat en er altijd wel een plekje met zon, schaduw of windluwte te vinden is. Binnenin de cirkels wordt niet gemaaid zodat hier spontane ruigte ontstaat waar dieren kunnen schuilen. "Bovendien zijn hier veel geleedpotigen zoals spinnen, bladluizen en nachtvinders aanwezig, die worden gegeten door broedvogels."

We verwachten dat er al binnen enkele jaren broedvogels verschijnen, zoals roodborsttapuit, grasmus en fitis. Het grazige deel buiten de cirkels wordt gemaaid door NRIJ/SBB, op zo'n wijze dat er zich een kruidrijk grasland kan ontwikkelen. Dit betekent vooral dat er maar één tot tweemaal per jaar wordt gemaaid en het maaisel daarna wordt afgeruimd. Het Waterschap Hollandse Delta heeft maaisel beschikbaar gesteld dat van de Schenkeldijk komt, een fraaie, streekeigen begroeiing waar meer dan 100 plantensoorten groeien. Het zadenrijke maaisel is op het Stort uitgespreid zodat dit zich daar op den duur ook kan ontwikkelen.

Geschiedenis

Bij de herinrichting is ook een stukje geschiedenis meegenomen. Tijdens de Watersnoodramp is de dijk op een aantal plekken doorgebroken. Takkenrillen markeren deze plekken als herinnering aan het verleden en vormen ook een stukje afwisseling in het terrein. Het dode hout trekt specifieke kevers en schimmels aan, en het vermolmde hout levert op haar beurt weer voedsel aan spechten en mezen. Ter verversing worden de rillen steeds aangevuld met lokaal snoeihout.

Wij willen iedereen graag bedanken die heeft bijgedragen aan de realisatie van de huidige inrichting, waaronder de aannemer GKB, gemeente Albrandswaard, provincie Zuid-Holland, Staatsbosbeheer, Waterschap Hollandse Delta en Combinatie Zegenpolder.

Als natuurvereniging volgen we de ontwikkeling op het gebied van planten en dieren in de komende jaren nauwgezet. Voor inhoudelijke vragen kunt u contact opnemen met Niels Godijn.

Contributie 2023

De contributie voor het jaar 2023 blijft wederom gehandhaafd op €10; een hogere bijdrage is van harte welkom.

De leden waarvan wij het e-mailadres hebben krijgen begin januari 2023 een e-mail met het betalingsverzoek.

De leden waarvan wij geen e-mailadres hebben krijgen begin januari 2023 een brief met het betalingsverzoek.

De vereniging is erkend als een ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling). Dit betekent dat bijdragen (contributies en giften) u fiscale voordelen kunnen opleveren. Alle ANBI-informatie voor onze vereniging staat op onze webpagina www.carnissegrienden.nl onder de kop 'Vereniging - ANBI Gegevens'.

Nieuwe natuur in Portugal.

Het Zuid-Hollands Landschap heeft recent een 15 hectare groot natuurgebied aangeschaft. Dit gebied betreft een langgerekt buitendijks gebied op het voormalige terrein van zorginstelling Antes. Het is al ruige natuur waaraan de laatste jaren minimaal onderhoud is gepleegd. Na het plegen van achterstallig onderhoud (o.a. het verwijderen van bramenstruiken) zal het gebied uiteindelijk weer zoetwater getijdennatuur worden met grasland vol kruiden en grienden, zeer vochtige akkers, met ruimte voor wilgen en andere bomen en planten die van natte voeten houden.

Het is een oude griend met rietvelden die deels is beheerd. Een van de eerste zaken die qua onderhoud aan de orde gaat komen, is het uitdiepen van de greppels, zodat het water van de Oude Maas veel dieper het gebied in kan, waarmee weer andere planten- en diersoorten worden aangetrokken, zoals de spindotter en de bever. Er komt geen apart wandelpad voor recreanten door het gebied, want daar is de strook land te smal voor. Wel is vanuit het hoger gelegen fietspad de ontwikkeling van het natuurgebied goed te volgen.

Met de aankoop van dit stuk land ontstaat een reeks van aaneengesloten natuurgebieden langs de Oude Maas in de buurt van de bekende Carnisse en Rhoonse Grienden en Klein Profijt. Op deze wijze worden de versnipperde natuurgebieden in Zuid-Holland met elkaar verbonden, wat essentieel is voor het behoud en herstel van de biodiversiteit.

Daarnaast zijn dit soort stukken groen ook belangrijk voor de bewoners in en rond dit gebied. In Zuid-Holland is er voor bewoners gemiddeld maar 53 m² groen beschikbaar, terwijl het landelijk gemiddelde vijf keer hoger ligt.

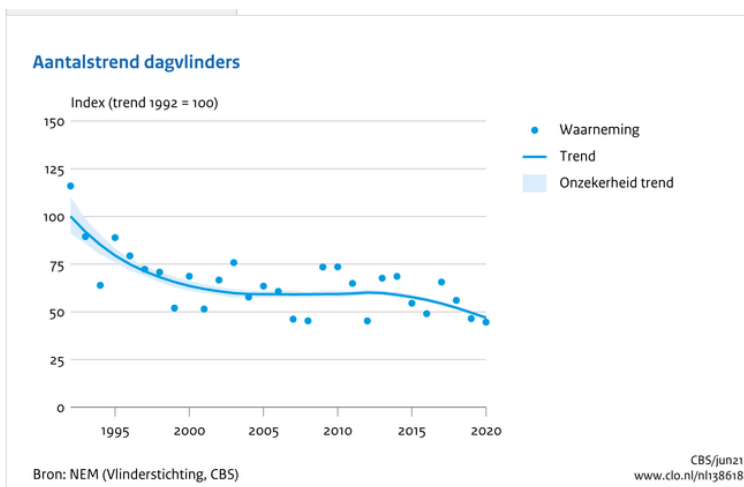

Zomaar een tuin.....vlinders en slaapkamergeluk.

Als ik de laatste weken naar mijn tuin kijk, valt me op hoe weinig vlinders er zijn. Op alle planten en bloemen die normaal gesproken door een veelvoud van vlinders, bijen en insecten worden bezocht, is het nu zeer stil.

Dat was in juni anders. Als ik dan buiten kwam, zaten er zelfs vlinders op mijn kleding. Ik had ze in alle vormen: atalanta, kleine vos, dagpauwoog, oranjetipje, koolwitje, etc. Zelfs een kolibrievlinder vereerde me met een bezoek. Maar ook heel veel verschillende bijen bromden langs. Daarbij waren vooral de twee kleine bijenhôtels zeer geliefd en werden steeds vaker de verschillende kamertjes afgesloten.

Maar is het nu echt zo dat er zich nu een ramp afspeelt voor wat betreft de vlinders? Ik krijg dagelijks een mail van Nature Today en heb daar enige informatie gevonden aangaande.

Het is absoluut een feit dat de laatste 30 jaar een vlinderafname van 50 procent laat zien. Als oorzaken worden onder meer aangegeven: intensief landgebruik in ons land, bijvoorbeeld door versnippering, verdroging en de hoge stikstofdepositie – en ook klimaatverandering en dan vooral weersextremen.

Maar niet alle jaren zijn hetzelfde geweest. Vaak zijn er sterke verschillen en worden goede jaren afgewisseld door slechte. Het zijn vaak weersomstandigheden die een rol spelen, maar ook parasieten en andere vijanden kunnen van invloed zijn. De tabel in het artikel laat zien dat de vlinderstand na een paar stabiele jaren weer verder afneemt.

Niet vergeten mag worden dat een paar typische tuinvlinders over hun piek heen zijn terwijl ze wel degelijk voor een prima generatie nakomelingen hebben gezorgd. De dagpauwoog en de atalanta hebben goed en veel gevlogen en hebben waarschijnlijk ook veel eitjes afgezet.

Vraag is wel of de extreme droogte waar we nu mee te maken hebben, van invloed zal zijn op de rupsen die uitkomen en die waarschijnlijk moeite zullen hebben met het vinden van voldoende voedsel wat uiteindelijk belangrijk is voor hun ontwikkeling.

Veel insecten (en natuurlijk de vogels niet te vergeten) hebben hun weg naar het waterloopje in mijn tuin gevonden. Op verschillende plekken in de tuin heb ik schaaltes met vers water staan die stevast door insecten worden gebruikt. Dat is van levensbelang voor de insecten en het is zo simpel om te doen.

Wat ook in mijn tuin te vinden is, is het slaapkamergeluk: een mosachtig uitziend plantje dat een fraai groen tapijt vormt van een paar centimeter hoog. Hoe dat in mijn tuin terecht is gekomen?

Ettelijke jaren geleden heb ik, inderdaad voor in mijn slaapkamer, drie plantjes slaapkamergeluk (*Soleirolia soleirolii*) gekocht. De Nederlandse naam is waarschijnlijk te danken aan het gegeven dat het zelfs wil groeien in een donkere en koele slaapkamer.

Het plantje heeft kleine ronde of iets hartvormige blaadjes en is familie van de brandnetel. Het heeft geen brandharen en is dus goed aan te raken. Het wordt zo'n vijf á zeven cm. hoog en de draaddunne, glazig-doorzichtige stengels kunnen tot 50 cm lang worden zodat het ook als hangplantje kan dienen.

In de tuin heeft het de gewoonte om te gaan woekeren, maar mijn ervaring is dat het, ook al loopt het snel weer uit uit overgebleven stukjes plant, toch makkelijk te verwijderen is.

Het stond prachtig; drie potjes slaapkamergeluk op de ombouw boven het hoofdgedeelte van het bed. Op een ochtend sloeg ik bij het opmaken van het bed alle drie de plantjes tegelijk van de ombouw, natuurlijk in mijn bed. Op zich niet zo'n ramp, maar ik was te enthousiast geweest met water geven met als resultaat dat het hele bed verschoond moest worden.

Ik ben niet altijd de rustigste zo bleek want wat er nog restte van het slaapkamergeluk, vloog het raam uit, zo de tuin in. En daar is het tuingeluk geworden gezien het tapijt dat het maakt op verschillende plekken in de tuin. Het heeft zelfs een stukje van het waterloopje ingenomen. Zo mooi!

ELMA

